

→ NÄITÄ TARVITSET

- Pakolaisuuden määritelmiä (liite 1)
- Ihmisen minimi (liite 2)
- Evakkotarina (liite 3)
- Pakolaisleirin suunnittelutehtävä (liite 4)
- Lisäksi: Paperia ja kyniä

→ TEHTÄVÄ 8A

- Tutustukaa pakolaisuuteen liittyviin perusmääritelmiin (liite 1):

→ TEHTÄVÄ 8B

Kuvitteellinen matka

- Työkennelkää itsenäisesti tai pienissä ryhmissä ja asetukaa sotaa paenneen asemaan. Käykää läpi seuraava tilannekuvaus vaihe vaiheelta ja pohtikaa vastauksia kuvauksen kysymyksiin:

1. Perheeseen kuuluu isä, äiti, kaksi pientä lasta ja isoäiti. Kotinne hyökätään. Teillä on vain 10 minuuttia aikaa paeta. Ette tiedä, mihin olette menossa tai koska palaatte. Pakomatka voi olla hyvin pitkä ja vaarallinen, ja sen voi joutua kulkemaan jalkaisin.

Mitä otatte kotoanne mukaan ja miksi? Kuinka voisitte kulljettaa mukaan ottamanne tavarat?

Kirjoittakaa mukaan ottamanne tavarat paperille.

2. Matkalla teidät ryöstetään. Repikää listanne puoliksi. Mitä jäi jäljelle ja miten tavaroiden pula vaikuttaa matkaanne?

3. Törmäätte matkalla viranomaisiin ja he pyytävät teitä todistamaan henkilöllisyytenne.

Ovatko henkilöllisyyspaperit mukanaan?

Henkilöllisyyspaperit ovat tärkeitä, joten tarvitaan passi tai muita asiakirjoja, joiden avulla henkilöllisyys voidaan todistaa. Esimerkiksi kuulustelut rajalla voivat olla pitkiä ja henkilöllisyyspaperit saattavat helpottaa etenemistä.

4. Pääsette vihdoin pakolaisleirille. Asutte teltassa, saatte ruokaa ja vaatteita. Jonkin ajan kuluttua voitte myös työkennellä ja käydä koulua leirissä. Vuodet vierivät ja toivo kotiin palaamisesta hiipuu. Tilanne kotona on edelleen vakava, eikä sinne ole vielä turvallista palata.

5. Eräänä päivänä leiriin saapuu delegaatio kaukaa pohjoisesta Suomesta sekä paikallisia viranomaisia ja edustajia UNHCR:stä, YK:n pakolaisjärjestöstä. Teidät kutsutaan kuul-taviksi. Teille kerrotaan, että teidät on hyväksytty Suomeen pakolaiskiintiöön. Ette ole koskaan kuulleet maasta nimeltä Suomi, ja lähtö pelottaa teitä. Toisaalta olette onnellisia, että pääsette pakolaisleiriltä eteenpäin.

Lähtöpäivänä pakkaatte vähäiset tavaranne. Lentokoneessa olo on yhtä aikaa helpottunut ja surullinen, koska kotimaa jää nyt kauas taakse.

Perillä Suomessa Punaisen Ristin edustajia on teitä vastassa lentokentällä. Bussi vie teidät uuteen kotiinne ja matkalla teitä neuvotaan, miten Suomessa on tapana toimia. Suurin osa neuvoista menee kyllä ohi, mutta onneksi neuvoja riittää myöhemminkin. Kunnan työntekijä auttaa teitä lämpimien vaatteiden hankinnassa, sillä Suomessa on talvi ja kylmää

Miltä teistä tuntuisi saapua vieraaseen maahan pakolaisena? Mitä jäisitte kaipaamaan kotimaastanne eniten? Millaisia ongelmia kohtaisitte?

5. Aluksi on todella vaikea käydä selvittämässä asioita kaikissa eri virastoissa. Pakolaisleirillä oli vain yksi toimisto, jossa kaikki asiat hoidettiin. Koti-ikäväkin vaivaa.

Mitä muistoja teillä on kotimaastanne? Mitä sellaista otitte mukanaan, josta voi Suomessakin olla hyötyä? Tulivatko koulutodistukset mukaan?

6. Käykää vielä lopuksi kuvitteellinen matka läpi:

Miltä tuntuisi jättää yhtäkkiä kotinsa? Jos saisitte päättää, minne lähtisitte?

Entä jos joutuisittekin jonnekin aivan muualle?

Mitä eniten jäisitte kaipaamaan Suomesta?

→ TEHTÄVÄ 8C

- Tutustukaa liitteen 2 esineisiin. Valitkaa kaksi asiaa, joista toisesta teidän täytyy luopua.
- Äänestäkää tuloksesta. Valitkaa seuraavaksi kaksi muuta asiaa, joista luokka saa taas äänestää. Jatkaa äänestystä, kunnes kalvolla on enää viisi asiaa.
- Verrattkaa nyt luokan äänestyksen tulosta ihmisen todelliseen minimitarpeisiin, joita ovat vesi, hygienia, ruoka, suoja ja turvallisuus.
- Mitä eroavaisuuksia löytyy?
- Miten perustelette valintojanne?

→ LISÄTEHTÄVIÄ +

- Lisää tietoa ja tehtäviä perheenyhdistämisestä kappaleessa humanitaarinen avustustyö.
- Lukekaa suomalaisen evakon tarina (liite 3). Pohtikaa yhdessä, mitä yhtäläisyyksiä on jatkosodan jälkeisten evakkojen ja nykyajan pakolaisten välillä.
- Pakolaisleirin suunnittelutehtävä (liite 4)
- Tutustukaa Suomeen päätyneiden pakolaisten ja turvapaikan hakijoiden kertomuksiin Anu Harjun toimittamassa teoksessa "Palasina Maailmalla".

IHMISEN MINIMITARPEET

Puhdas vesi on keskeisin tarve: ilman vettä ihminen menehtyy parissa vuorokaudessa. Suositus on, että ihmisellä olisi käytettävissä noin 15 litraa/henkilö/päivä.

Hygienia on poikkeustilanteissa ehdoton vaatimus, jotta voidaan välttyä sairauksilta ja kulkutaudeilta. Jos vettä on saatavilla, ihminen voi selvitä pitkäänkin ilman ruokaa. Nälkä kuitenkin heikentää toiminta- ja vastustuskykyä. Lisäksi pitkäaikainen nälkä voi aiheuttaa vaikeita psyykkisiä ongelmia tai jopa johtaa kuolemaan.

Suojaa tarvitaan, sillä sitä ilman ihminen ei selviä pitkiä aikoja. Suoja sään vaihteluilta (esimerkiksi kylmyys, kuumuus, sade, hiekkamyrskyt) suojaa teltoa tai muu vastaava. Myös turvallisuus on elinehto. Esimerkiksi pakolaisleirit pyritään siirtämään raja-alueilta turvallisemmille seuduille.